

Jaarstukken

2024

recreatieschap
marrekrte

Jaarverslag

2024

Inhoud

1 Programmaverantwoording	6
Beleidskader	7
1.1. Programma Bedrijfsvoering	9
1.2 Programma Waterrecreatie	10
1.3 Programma Landrecreatie	11
1.4 Programma Baggeren	12
1.5 Programma Ontwikkelingen	13
1.6 Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers	14
2 Paragrafen	17
2.1 Lokale heffingen	18
2.2 Weerstandvermogen	18
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	22
2.4 Financiering	24
2.5 Bedrijfsvoering	26
2.6 Verbonden Partijen	30
2.7 Grondbeleid	30
3 Jaarrekening 2024	32
3.1 Balans per 31 december 2024	33
3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	34
3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2024	38
3.4 Overzicht baten en lasten 2024	45
3.5 Toelichting en verschillenanalyse op het overzicht baten en lasten 2024	47
3.7 Wet Normering Topinkomens (WNT)	50
4 Rechtmatigheidsverklaring Dagelijks Bestuur	52
5 Controleverklaring accountant	54
Bijlagen bij de jaarstukken 2024	59

1

Programma- verantwoording

Beleidskader

Al vele decennia beheert Recreatieschap Marrekrite in de provincie Fryslân de toeristische basisinfrastructuur op *water en land*. Opgericht in 1957 was onze focus de eerste 55 jaar exclusief gericht op het realiseren van meer natuurligplaatsen voor de watersport. Inmiddels beheren we op ruim 300 locaties in de provincie ruim 700 aanlegvoorzieningen (damwanden, steigers, MarBoeien). Aaneengeschakeld gaat het om een enorme aanlegcapaciteit, namelijk zo'n 33 km.

Voor de landrecreatie beheren we voor onze deelnemers de knooppuntnetwerken Fietsnetwerk Fryslân en Wandelnetwerk Fryslân. Daarnaast realiseren en beheren we de Toeristische Overstappunten (TOP's).

Naast de verantwoordelijkheid voor het beheer van de fiets- en wandelknooppuntnetwerken (en overige routestructuren), kregen we in 2012 ook de opdracht om te inventariseren welke recreatieve routes er in Fryslân allemaal zijn (beheer routedatabase). In november 2024 heeft het algemeen bestuur besloten om deze taak te verbreden, zodat Marrekrite *het* provinciale aanspreekpunt wordt op het gebied van (thematische) routes, de ontwikkeling van nieuwe routes en routeproducten en tevens te zorgt voor een goede ontsluiting hiervan. Hiervoor wordt Routebureau Fryslân in 2025 onderdeel van Marrekrite, voortkomend uit de provinciale opgave Dagrecreatieve Netwerken.

Los van de bovenstaande taken, heeft Marrekrite ook de opdracht om haar deelnemers gevraagd en ongevraagd te adviseren over alle voorkomende zaken, die betrekking hebben op de toeristische infrastructuur op water en land en over de verbinding van die velden.

Marrekrite verricht deze taken als GR (Gemeenschappelijke Regeling) namens haar deelnemers, de provincie Fryslân en de Friese gemeenten. Op Ooststellingwerf en de Waddeneilanden na, zijn alle Friese gemeenten deelnemers in ons recreatieschap. Met Ooststellingwerf wordt wel nauw samengewerkt. Dat geldt ook voor de Groninger gemeente Het Hogeland. Marrekrite beheert en onderhoudt voor deze gemeente de ligplaatsen aan de oostzijde van het Lauwersmeer. De westelijke zijde van het meer (Noardeast-Fryslân) valt binnen ons reguliere beheer.

Het werk van Marrekrite heeft tot doel een professionele, aantrekkelijke en uniforme recreatieve infrastructuur op water en land te realiseren. Dit alles in de eerste plaats in het belang van onze eigen inwoners (*recreanten*), maar ook als uniek aanbod richting inkomende gasten (*toeristen*).

Wat heeft het per saldo gekost?

TOTAAL MARREKRITE	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
Structurele baten	2.303.056	2.420.056	2.543.996	2.208.001
Incidentele baten	250.000	300.000	398.000	296.000
Saldo baten	2.553.056	2.720.056	2.941.996	2.504.001
Structurele lasten	-2.223.477	-2.423.477	-2.470.022	-2.046.446
Incidentele lasten	-320.000	-333.000	-344.000	-367.034
Saldo lasten	-2.543.477	-2.756.477	-2.814.022	-2.413.479
TOTAAL MARREKRITE	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
Saldo structurele baten en lasten	79.579	-3.421	73.975	161.555
Saldo incidentele baten en lasten	-70.000	-33.000	54.000	-71.034
	9.579	-36.421	127.975	90.522

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

Om inzichtelijk te maken welk deel van de baten en lasten structureel en incidenteel zijn, hebben we een overzicht opgenomen van structurele baten en lasten, zodat voor het bestuur transparanter te bepalen is of er sprake is van structurele of incidentele effecten.

Wat hebben we in 2024 per programma gedaan?

2024 stond in het teken van besluitvorming over onze toekomstvisie 'Marrekrite toekomstbestendig'. Na een intensief traject waarbij de huidige en toekomstige taken onder de loep zijn genomen, heeft het algemeen bestuur in november 2024 besloten meer ruimte te bieden voor de basisorganisatie en Marrekrite uit te breiden met een Routebureau.

Waar 2023 qua personele bezetting een turbulent jaar was met veel wisselingen op personeel vlak (pensionering en emigraties), keerde dit jaar de rust langzaam terug met het aantrekken van een aantal nieuwe collega's. We kijken daarom met tevredenheid terug op 2024.

In het onderstaande beschrijven we per programma de belangrijkste resultaten en ontwikkelingen.

1.1. Programma Bedrijfsvoering

Wat hebben we gedaan?

Dat goed personeel de sleutel tot succes is, is een open deur. Voor een kleine organisatie als Marrekrite geldt des te meer dat goed personeel de primaire zorg is. Er hoeft maar met één collega iets aan de hand te zijn en de rest voelt het meteen. In het verleden hebben we vaak te maken gehad met serieuze vraagstukken op dit vlak. Gedurende 2023 - en doorlopend tot half 2024 - zagen we een flink aantal mensen vertrekken (pensionering en emigratie). In 2024 hebben we daardoor collega's moeten werven voor het officemanagement, een schipper voor de milieuboot en een teamleider beheer en onderhoud. Gelukkig blijkt Marrekrite niet alleen door deelnemers en recreanten hoog gewaardeerd te worden, maar zijn we ook in trek als werkgever. In alle gevallen hadden we succesvolle wervingscampagnes, waarbij we uit diverse kandidaten konden kiezen. Doordat we een kleine organisatie zijn, blijven we kwetsbaar, maar tegelijk blijken we wel goed aan nieuwe mensen te kunnen komen.

Het is een goed teken dat we van onze nieuwe collega's terugkrijgen dat ze al snel het gevoel hadden al jaren bij ons te werken. Er is een goede sfeer in het team, waardoor we het einde van het jaar konden vieren met een tevreden terugblik. Op 31 december 2024 hadden we 10 mensen vast in dienst, omgerekend naar fte's circa 8,5. Daarnaast maakten we voor een aantal functie gebruik van externe inhuur (ingenieur, financieel adviseur en assistenten op de maaiboten), De maaieronde die we met de auto doen (autoroute), hebben we tot slot bij een hoveniersbedrijf belegd.

Ten aanzien van al deze inhuur geldt dat we in 2024 - mede in het kader van onze toekomstvisie – hebben gekeken of we dit niet beter (gedeeltelijk) kunnen oplossen met bijvoorbeeld vaste krachten. De conclusie was opnieuw dat dit zowel financieel, als bedrijfstechnisch gezien, niet handig is. Het jaarlijks tijdig vastleggen van inhuurkrachten blijft wel een kritisch aandachtspunt. In 2024 was dat lastig voor één assistent-maaier, waardoor we hebben moeten improviseren om de rondes toch gedaan te krijgen. Voor de recreant heeft dit gelukkig weinig invloed gehad, waarbij we werden geholpen door het weer.

Wat heeft het gekost?

Bedrijfsvoering	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
Baten	2.086.898	2.173.898	2.273.404	1.998.710
Lasten	-1.022.590	-1.130.590	-1.215.083	-1.178.507
Saldo (voor bestemming)	1.064.308	1.043.308	1.058.321	820.203
Onttrekking uit reserves	250.000	250.000	250.000	250.000
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	1.314.308	1.293.308	1.308.321	1.070.203

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.2 Programma Waterrecreatie

Wat hebben we gedaan?

Ondanks het feit dat de landrecreatie voor Fryslân belangrijker wordt, ligt de basis van ons schap in de watersport. Dat zien wij ook terug in de bestemming van middelen. Vrijwel al onze investeringen betreffen de herbouw van oude aanlegvoorzieningen (damwanden en steigers). Het vreemd vermogen dat wij aantrekken, is puur voor de realisatie van deze opgave bedoeld. Marrekrite onderhoudt ongeveer 700 vrije aanlegvoorzieningen op zo'n 400 plekken in Fryslân. Sinds een jaar of 10 gaat het daarbij ook om MarBoeien, waarvan we er momenteel 100 beheren. Duizenden recreanten kunnen elke dag te kust en te keur kiezen uit talloze mooie plekken.

Nog altijd ontwikkelen we – zij het tegenwoordig nog mondjesmaat – ook nieuwe ligplaatsen. Zowel bij her- als nieuwbouw ligt de focus op kwalitatief hoogstaande, duurzame voorzieningen. Dat we hier goed in slagen blijkt uit de positieve feedback die wij krijgen. De focus op kwaliteit leidt op termijn bovendien tot een flinke verlaging van onze onderhouds- en beheerkosten. Duurzaam werken is inmiddels een modebegrip geworden. Voor Marrekrite betekent het vooral dat we kijken naar de lange termijn en dus naar de kosten van de gehele levenscyclus. Het mes van “kiezen voor kwaliteit” snijdt daarmee aan alle kanten tegelijk.

Steigers en damwanden

Het jaar 2024 was wat de vervanging van oude aanlegvoorzieningen betreft, in navolging van 2023, opnieuw geen opvallend jaar. We hebben gedaan wat we ons ten doel hadden gesteld en dat verliep zonder noemenswaardige problemen. De aannemers leverden de werken tijdig en volgens onze eisen op. Daarmee werkten we naar tevredenheid aan onze meerjarige vervangingsoperatie, zij het dat we de afgelopen jaren wel zien dat we steeds minder meters kunnen wegzetten voor hetzelfde geld. Wij hebben het bestuur eind 2024 geïnformeerd over de stand van zaken. Tien jaar geleden hadden we berekend dat we in 2026 klaar zouden zijn. Echter, door de significant gestegen prijzen loopt onze vervangingsopgave na 2026 nog een paar jaar door. Helaas is dat de realiteit waar we mee te maken hebben. Gelukkig blijft het bij een uitdaging op financieel vlak. Door de hele provincie heen zijn de slechtste voorzieningen inmiddels vervangen. We blijven jaarlijks vervangen wat de hoogste prioriteit heeft en hebben de ruimte en het overzicht om daarin te schuiven indien nodig.

MarBoeien

In 2024 heeft een aannemer alle MarBoeien gecontroleerd en waar nodig van nieuwe onderdelen voorzien. Op dit moment houden we vast aan een inspectiecyclus van 2 jaar, met het oprekken van deze cyclus zijn we erg voorzichtig. Boven alles moeten onze voorzieningen veilig en betrouwbaar zijn, temeer daar de boeien zijn nog altijd heel populair zijn. Die populariteit maakt onze investeringen wel doelmatig. Tegelijk kan niet worden ontkend dat ze niet zo goedkoop zijn als we bij de introductie hadden gehoopt.

Húskes

In 2024 is er vanuit Marrekrite geen actie ondernomen op dit onderwerp. Onder de betrokken partijen (Wetterskip, provincie, gemeenten) is de discussie over het dossier “vuilwater” nog altijd gaande. In deze discussie gaat het over taken, rollen, ambities en financiering. De uitkomst van deze discussie bepaalt wat er met onze drie Húskes gaat gebeuren. Marrekrite heeft jaren geleden al haar visie neergelegd in het “Vuilwaterplan Fryslân”.

Wat heeft het gekost?

Waterrecreatie	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
Baten	16.158	16.158	16.158	15.841
Lasten	-886.867	-941.867	-801.260	-640.067
Saldo (voor bestemming)	-870.709	-925.709	-785.102	-624.226
Onttrekking uit reserves	-	-	-	7.000
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-870.709	-925.709	-785.102	-617.226

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.3 Programma Landrecreatie

Wat hebben we gedaan?

De hoofdtaak binnen het programma Landrecreatie betreft het onderhoud aan de fiets- en wandelknooppuntnetwerken. Daarnaast ontwikkelen en beheren we de toeristische overstappunten (TOP's). Het onderhoud aan deze voorzieningen wordt uitbesteed aan een aannemer. Het bestaande onderhoudscontract liep tot eind 2024. In 2024 is het onderhoud aan het fiets- en wandelnetwerk opnieuw aanbesteed voor de periode vanaf 2025. In december is de opdracht gegund aan de aannemer waar we al jaren naar tevredenheid mee werken. Er is een contract afgesloten voor de periode 2025 tot en met 2027, waarbij we de optie hebben om maximaal twee maal met twee jaar te verlengen. Dit betekent dat we met vertrouwen naar de toekomst kijken als het gaat om het vasthouden van de huidige kwaliteit. Fryslân behoort al jaren tot de top in Nederland en dat houden we graag zo.

Zoals elk jaar zijn voor de fiets- en wandelnetwerken, voorafgaand aan de start van het nieuwe seizoen, onderhoudsrondes gedaan. Daarnaast werden (schade)meldingen jaarrond verholpen. Ook zijn er, ter verbetering van beide netwerken, diverse trajectwijzigingen doorgevoerd, soms in verband met infrastructurele werken, maar ook om TOP's, ligplaatsen en de netwerken van omliggende provincies beter te laten aansluiten.

Wat heeft het gekost?

Landrecreatie	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
Baten	-	30.000	73.044	12.012
Lasten	-343.000	-378.000	-476.765	-420.023
Saldo (voor bestemming)	-343.000	-348.000	-403.721	-408.010
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-343.000	-348.000	-403.721	-408.010

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.4 Programma Baggeren

Wat hebben we gedaan?

De ambitie om op het vlak van baggeren net zo projectmatig te opereren als op het domein van de vervanging van aanlegvoorzieningen, is in 2024 eindelijk gelukt. Door allerlei omstandigheden slaagden wij er eerder niet in om tot besteding van het gereserveerde budget te komen. Het gevolg daarvan is dat de toenemende verondieping onvoldoende wordt aangepakt. In 2024 is het gelukt om, ondanks het feit dat de provincie Groningen uiteindelijk toch besloot niet mee te doen, al onze ligplaatsen rond het Lauwersmeer op diepte te brengen. Een ander deel van het budget is gebruikt om het strand op de Marchjepôlle (Tsjukemar) te herstellen.

Wat heeft het gekost?

Baggeren	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
Baten	-	-	-	-
Lasten	-250.000	-235.000	-245.958	-113.011
Saldo (voor bestemming)	-250.000	-235.000	-245.958	-113.011
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo (na bestemming)	-250.000	-235.000	-245.958	-113.011

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.5 Programma Ontwikkelingen

Wat hebben we gedaan?

Een van de conclusies die getrokken werd in het onderzoekstraject met betrekking tot de toekomst van Marrekrite, was dat de organisatie een veelheid aan projecten op het bord had liggen. Een belangrijk effect hiervan was dat er een relatief hoge werkdruk was. We kwamen moeilijk door het werk heen en hadden niet altijd voldoende middelen georganiseerd om de bemanning uit te breiden. Dit inzicht heeft eraan bijgedragen dat we voorzichtiger zijn geworden met het doen van toezeggingen en dat we ons zakelijker opstellen als er verzoeken bij ons binnkomen. Ook bij onze deelnemers lijkt het onderzoek als een signaal te werken. Er komen minder vragen bij ons binnen om extra of nieuwe zaken op te pakken. Dat heeft er in belangrijke mate aan bijgedragen dat we ons in 2024 konden concentreren op onze kerntaken en het op orde brengen van de basisorganisatie. In 2025 wordt dit proces verder verfijnd. Al met al ontstaat er duidelijk meer rust in de organisatie en is er op het vlak van nieuwe projecten en nieuwe ontwikkelingen momenteel weinig te melden.

In 2024 zijn er drie nieuwe TOP's geplaatst, in Oudebildtzijl, Dronryp en Aldeboarn. Daarnaast zijn er een tiental zo ver gereed gemaakt, dat deze in het voorjaar van 2025 geplaatst kunnen worden.

Voor het project Vaarknooppuntnetwerk is besloten de ontwikkeling van een digitaal netwerk niet verder door te zetten, maar is het project afgerond met een aantal adviezen over het verbeteren van een planfunctie voor de watersport, al dan niet met digitale knooppunten en een aantal aanbevelingen over de doorontwikkeling van de Watersportapp.

Het advies over de Vaarklasse G is in 2024 nagenoeg afgerond. De laatste puntjes op de 'i' worden in 2025 gezet.

Voor de advisering rondom de landpadenregeling is in 2024 verder gekeken naar de mogelijkheden om opnieuw een Friese regeling te introduceren onder de vlag van Marrekrite. Eind 2024 heeft het bestuur besloten om Marrekrite niet een nieuwe landpadenregeling te laten opzetten en uitvoeren.

Voor het project camperen zijn nog een aantal afrondende werkzaamheden uitgevoerd. De laatste hand moet nog worden gelegd aan informatie voor gemeenten en ondernemers over de mogelijkheden en regelgeving rondom camperplaatsen. Wij zullen dit begin 2025 op onze website publiceren.

Marrekrite geeft van zowel het fiets- als wandelnetwerk een set navigatiekaarten uit (elk 3 deelkaarten). In 2024 hebben we de complete set fietskaarten vernieuwd en de wandelkaart voor het Merengebied/Zuidwest Fryslân ongewijzigd herdrukt. De kosten van het herdrukken worden gedekt met de opbrengst van de verkoop van de kaarten.

Wat heeft het gekost?

Ontwikkelingen	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
Baten	-	-	-	-
Lasten	-20.000	-	-	-38.640
Saldo (voor bestemming)	-20.000	-	-	-38.640
Onttrekking uit reserves	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-20.000	-	-	-38.640

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

1.6 Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers

Wat hebben we gedaan?

In 2024 zagen we, zoals we in de verslagen over 2023 en 2022 ook rapporteerden, dat het relatief rustig was op het water. Wat dat betreft lijken we inmiddels te kunnen concluderen dat er sprake is van een trend, die vóór de corona-periode al zichtbaar werd: het wordt rustiger op het Friese water. De pandemie doorbrak deze lijn. Opeens was het juist uitzonderlijk druk. Er werden vergelijkingen gemaakt met de jaren '80 en '90 van de vorige eeuw. Maar die drukte heeft geen stand gehouden. Hoewel mensen zich tijdens de pandemie massaal voornamen om in de eigen omgeving te blijven recreëren, zaten de vliegtuigen naar andere bestemmingen - toen alles weer "normaal" was - al snel weer vol.

2024 was ook een erg nat jaar. Dit had als gevolg dat het gras hierdoor waarschijnlijk minder snel groeide. Dat maakte dat we het maaiwerk goed konden bijhouden. Maar die nattigheid maakte varen ook minder interessant, iets dat extra voelbaar is nu we richting dagrecreatie gaan. Mensen plannen nu per dag, waar men vroeger vaak al in de winter bepaalde dat er de volgende zomer weer 3 weken door de provincie zou worden gevaren. Dat betekent simpel gezegd dat het weer per dag bepaalt wat men doet. Dat levert dus duidelijker pieken en dalen op.

Een ander feit dat niet onbenoemd mag blijven is dat we onze prijzen per 2024 met 5 euro hebben verhoogd voor alle drie maten wimpels (klein, midden, groot) en het vignet. Het was lastig om te voorzien welk effect dit zou hebben. Inmiddels kunnen wij vaststellen dat er in 2024 iets minder wimpels zijn verkocht dan in eerdere jaren, toen er nauwelijks een teruggang te zien was. Of er sprake is van een prijseffect of een andere oorzaak, lijkt niet aan de orde te zijn geweest. We zullen dit uiteraard ook de komende jaren blijven monitoren.

Ondanks het feit dat er minder wimpels zijn verkocht, is de opbrengst over 2024 wel fors hoger dan we hadden voorzien. Ook zien we dat het bedrag aan extra vrijwillige bijdragen fors is. Blijkbaar vindt een grote groep watersporters dus dat de wimpel te goedkoop is voor wat zij ervoor krijgen. Voor hen speelt het verwachte prijseffect dus totaal niet. Ander goed nieuws is dat het aandeel donateurs binnen de totale groep mensen die onze wimpel koopt, blijft groeien. Donateurs hebben wij graag. Zij zijn trouw en doneren vaak extra.

Op het vlak van de vrijwilligers was 2024 eveneens een rustig jaar. De vrijwilligers krijgen het qua werkzaamheden overigens ook steeds rustiger. Dat geldt zowel voor degenen die voor ons wimpels verkopen, als voor degenen die onze voorzieningen controleren. Deze trend loopt mooi in de pas met het steeds ouder worden van deze groep mensen. In eerdere jaren hebben wij al opgemerkt dat er nog nauwelijks nieuwe vrijwilligers bij komen. Ook in 2024 is er weer een aantal vrijwilligers gestopt. Dat levert geen problemen op. Marrekrite is al ruim 10 jaar bewust aan het sturen om de organisatie steeds onafhankelijker te maken van de inzet van vrijwilligers. Dat doet natuurlijk niets af aan de enorme waardering die wij hebben voor hun inzet in de jaren die achter ons liggen.

In de herfst van 2024 hebben we een vaartocht op de Tsjûkemar gereorganiseerd om met bestuur en vrijwilligers te vieren dat ons meerjarige werk op de drie eilanden zijn afgerond. Aan de uitnodiging om mee te varen hebben de vrijwilligers massaal gehoor gegeven. Voor velen van hen staat Marrekrite symbool voor een tijd waarin de watersport groeide en bloeide en de organisatie op hen steunde.

Wat heeft het gekost?

Wimpels e.d.	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
Baten	200.000	250.000	329.390	220.437
Lasten	-21.020	-21.020	-24.955	-23.231
Saldo (voor bestemming)	178.980	228.980	304.435	197.207
Onttrekking uit reserves	-	-		-
Toevoegingen aan reserves	-	-50.000	-50.000	-
Saldo (na bestemming)	178.980	178.980	254.435	197.207

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de het overzicht baten en lasten

2

Paragrafen

2.1 Lokale heffingen

Bij Recreatieschap Marrekrite kennen we geen lokale heffingen zoals bij een gemeente of provincie.

2.2 Weerstandsvermogen

Bij het opstellen van de begroting en jaarrekening dienen de voorzienbare en kwantificeerbare risico's zo goed mogelijk in beeld te worden gebracht. We ontwikkelen hiervoor beleid in overleg met een financiële werkgroep, bestaande uit een afvaardiging van de deelnemers. Dat hangt samen met het inzicht in onze resterende vervangingsopgaven en onze baggeropgave. Op het moment dat we deze duidelijk hebben en deze financieel meerjarig is vertaald, weten we de impact op ons huidige weerstandsvermogen en kunnen we kijken wat een adequaat niveau is voor de resterende opgaven binnen onze begroting. We hanteren in deze jaarstukken de uitgangspunten zoals die tot nu toe golden. We beschouwen de Bestemmingsreserve Baggeren (BB) als ware het een voorziening totdat we de peilacties hebben uitgevoerd, zoals gemeld in het Plan van Aanpak Baggeren 2020-2030, dat in november 2020 door het algemeen bestuur is vastgesteld.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing dient ten minste te worden opgenomen:

- inventarisatie van de weerstandscapaciteit,
- In de paragraaf inventarisatie van de risico's,
- beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's,
- een kengetal voor:
 - a. netto schuldquote
 - b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - c. solvabiliteitsratio
 - d. grondexploitatie
 - e. structurele exploitatieruimte en
 - f. belastingcapaciteit (n.v.t.),
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover Marrekrite beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Deze weerstandscapaciteit bestaat uit een tweetal elementen:

- Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer:
 - a. onvoorzien incidenteel en structureel (n.v.t.),
 - b. onbenutte belastingcapaciteit (n.v.t.)

- Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer:
 - a. algemene reserve.
 - b. bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)

	Jaarrekening 2024			Jaarrekening 2023		
	1-1-2024	Mutaties	31-12-2024	1-1-2023	Mutaties	31-12-2023
A Algemene Reserve (AR)	3.773.720	-159.478	3.614.242	4.030.720	-257.000	3.773.720
B Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000
C Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	164.138	50.000	214.138	164.138	-	164.138
Subtotaal reserves	4.237.858	-109.478	4.128.380	4.494.858	-257.000	4.237.858
Gerealiseerd resultaat			127.975			90.522
TOTAAL EIGEN VERMOGEN			4.256.354			4.328.380

De weerstandscapaciteit van Marrekrite bedraagt, gelet op de stand van de algemene reserve, zonder het onverdeelde resultaat ultimo 2024 € 3,83 miljoen.

Beoordeling omvang van de risico's

Hoe komen we tot de benodigde weerstandscapaciteit?

Bij iedere begroting en jaarrekening actualiseren wij de risico's. We gaan na of er nieuwe risico's zijn bijgekomen en/of risico's vervallen. Van de risico's die we lopen, vindt een inschatting plaats van de omvang en van de kans dat het zich voordoet. Bij het bepalen van de omvang is ook van belang of het om een structureel of een incidenteel risico gaat. Afhankelijk van de mogelijkheden om de risico's te beheersen, vindt vervolgens een correctie naar beneden plaats. Alle risico's, na correctie, tellen we bij elkaar op. Dat totaal is de benodigde weerstandscapaciteit.

De risicobeoordeling baseren we op de inzichten die tot en met het opstellen van de jaarrekening beschikbaar zijn. Zoals ook in eerdere jaarstukken is aangegeven, ligt een belangrijk risico voor een kleine organisatie als Marrekrite in de continuïteit van het personeel. De slagvaardigheid van onze kleine organisatie staat of valt met de aanwezigheid en inzet van onze medewerkers. Dat betekent dat (langdurige) ziekte, vertrek of uitval meestal een flinke financiële wissel trekt op onze organisatie. We hanteren daarom tot nu toe in de risicobeoordeling de stelregel, dat de helft van onze gerealiseerde personeelskosten als risico geldt. In 2024 betreft dit afgerond € 0,35 miljoen.

In 2024 hebben we een notitie Weerstandsvermogen in het Algemeen Bestuur vastgesteld. In deze notitie verlaten we de beoordeling van het weerstandsvermogen via de salariskosten. We leggen vanaf dan een relatie tussen de weerstandscapaciteit en de solvabiliteit: met name vanwege de bijzondere omstandigheden dat we als Marrekrite in tegenstelling tot vele andere GR's in relatie tot onze begrotingsomvang veel vaste activa hebben. Dat leidt tot een reëlere ratio van het weerstandsvermogen.

Risico's Baggeren en de relatie met de Bestemmingsreserve Baggeren

De acties volgens uit het Plan van Aanpak Baggeren 2020-2030 richten zich, behalve op een paar specifieke projecten, vooral op het projectmatig aanpakken van ondieptes bij de meest

populaire locaties. Zoals hierboven reeds is aangestipt, heeft dit project de afgelopen tijd vertraging opgelopen, aanvankelijk vanwege technisch inhoudelijk kwesties, zoals de problemen rondom PFAS. Maar we moeten ook de hand in eigen boezem steken. Onze eigen ambitie om allerlei zaken te combineren en hiermee win-wins te behalen, heeft per saldo ook vertragend gewerkt. Hier bovenop worstelden wij met de personele capaciteit en de hiervoor beschikbare middelen.

Met het terugbrengen van de jaarlijkse begrotingslast naar € 200.000 om de oplopende rentelasten van de langlopende lening te kunnen opvangen, en het daarmee verlengen van de onderhoudscyclus van 24 naar 30 jaar, schatten we in dat we hier geen aanvullende risico's lopen.

Omvang weerstandsvermogen

De omvang van het weerstandsvermogen drukken we uit in een ratio. Ratio's beschouwen we als een indicatie. De ratio voor het weerstandsvermogen berekenen we aldus (x 1000):

Weerstandsvermogen

$$\text{Ratio van het weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{3.828}{350} = 1094\%$$

De ratio van het weerstandsvermogen moet minimaal 100% zijn om als "voldoende" te kwalificeren. Ter vergelijking: volgens de in 2024 vastgestelde methode van het bepalen van het weerstandsvermogen, komt de ratio op 190% bij een solvabiliteitsratio van tenminste 20%.

Bestemmingsreserves

In de Notitie Reserves en Voorzieningen die door het algemeen bestuur in december 2019 is vastgesteld, is het aantal bestemmingsreserves aanzienlijk verminderd. Ook de (structurele) storting en onttrekking van de programmasaldi behoren tot het verleden.

Wat op dit moment resteert, is een bestemmingsreserve Baggeren, die we behandelen als ware het een voorziening vanwege de reeds gememoreerde vervolgacties. De verwachting is dat het baggerplan de komende jaren op gang zal komen en dat het speelveld, met het beschikbaar komen van nu nog ontbrekende data, steeds betrouwbaardere prognoses oplevert.

De eerder bestaande Onderhoudsreserve is enige tijd terug al opgeheven. Het onderhoud aan damwanden en steigers is met de grootschalige investeringen in de vervangingsopgave relatief beperkt. Waar we vroeger spaarden voor "planmatig vervangingsonderhoud" activeren we onze investeringen tegenwoordig. De daarmee samenhangende kapitaallasten bekostigen we inmiddels via de exploitatie. Daarmee is de noodzaak voor een specifieke onderhoudsreserve vervallen.

Het dagelijks (klein) onderhoud aan onze voorzieningen bekostigen we vanuit de exploitatie.

Stille en geheime reserves

Marrekrite heeft (meestal ten behoeve van de steigers en damwanden) meerdere kavels water, drassige oevers en landbouwgrond in bezit. Deze gronden zijn indertijd om niet verkregen en hebben daardoor geen waardering op de balans. Dergelijk bezit noemt men stille reserves. Op grond van BBV is het niet toegestaan deze bezittingen te herwaarderen: de (historische) verkrijgingsprijs is in dit geval de waarderingsgrondslag. Op de balansdatum is de omvang van de stille reserves derhalve niet bepaald.

Marrekrite kan besluiten een deel van dit bezit in de toekomst te verkopen. In 2023 zijn hiertoe wel acties ondernomen, maar hebben er feitelijk geen transacties plaatsgevonden. De akten van de gronden die verkocht zouden worden, konden vanwege procedures als gevolg van het Didam arrest niet passeren. In 2024 hebben wel een deel van de gronden verkocht.

Grondslag voor verkoop is overigens altijd een taxatie van het betreffende bezit. Een verkoopbabe lichten wij conform de Financiële Verordening toe als een incidentele bate (vanaf € 25.000) in de tussentijdse rapportage of de jaarrekening.

Financiële kengetallen

Zoals we bij de introductie in deze paragraaf hebben aangegeven, zijn niet alle kengetallen voor Marrekrite van toepassing. In onderstaande tabel zijn alleen de relevante kengetallen opgenomen.

Jaarstukken 2024 Kengetallen	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Netto schuldquote	237%	320%	207%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	237%	320%	207%
Solvabiliteitsratio	47%	51%	38%
Structurele exploitatieruimte	18%	13%	9%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft aan in welke mate sprake is van een overschot of tekort aan liquide middelen. In de loop van 2024 voorzagen we een tekort aan liquide middelen. Eerste hebben we een kortlopende lening aangetrokken en aan het eind van het jaar een langlopende lening. Op grond van de begroting zouden we meer leningen aantrekken: dat was in 2024 nog niet nodig en met de verwachting van een dalende rente hebben we dat ook niet gedaan en nog een jaar kunnen uitstellen.

Solvabiliteit

De solvabiliteitspositie van een onderneming of instelling geeft een beeld van de mate waarin zij in staat is haar toekomstige verplichtingen te voldoen. Het geeft de verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen aan. De solvabiliteitspositie van Marrekrite is en blijft uitstekend, maar is wel dalend als gevolg van de aangetrokken (lange) geldlening in 2022 en de nieuwe

leningen in 2024 en een daling van het eigen vermogen als gevolg van de afbouw van het vermogen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte van een onderneming of organisatie is binnen de jaarrekening. Hoe hoger het kengetal, hoe beter. Deze structurele vrije ruimte is met het nieuwe financiële beleid toegenomen, omdat het rekeningresultaat bestaat uit de resultaten van alle programma's tezamen en er geen automatische storting of onttrekking meer plaatsvindt in relatie tot de bestemmingsreserves. De structurele exploitatieruimte is in verhouding tot voorgaand boekjaar redelijk stabiel gebleven (licht gedaald). Het structurele resultaat ten opzichte van het voorgaande boekjaar is verbeterd, met name vanwege lagere uitgaven op het programma Baggeren.

TOTAAL MARREKRITE	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
Saldo structurele baten en lasten	79.579	-3.421	73.975	161.555
Saldo incidentele baten en lasten	-70.000	-33.000	54.000	-71.034
	9.579	-36.421	127.975	90.522

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Aanlegvoorzieningen

Als al onze ruim 600 aanlegplaatsen op ruim 300 locaties achter elkaar zouden worden gelegd, hebben we circa 33 km aanlegvoorziening in de vorm van steigers en damwanden in beheer op de mooiste plekken in het buitengebied van de provincie. Daarnaast hebben we sinds eind 2020 in totaal 100 MarBoeien op het water liggen.

Containers

Onze circa 120 containers (recreatie-afval) blijven 's winters in het veld staan, maar worden dan wel grotendeels afgesloten. Ze worden jaarlijks gecontroleerd en - indien nodig – gerepareerd door de schipper van de milieuboot. Daarmee wordt de kwaliteit bewaakt en de levensduur verlengd.

Werkship (MK1)

Onze eerste echte werkboot is halverwege 2013 aangeschaft. Deze schrijven we in 15 jaar af (tot 2028). Het schip ligt, sinds we in 2022 naar Uitwellingerga zijn verhuisd, eindelijk "voor de deur". Aanvankelijk besteedden we het technisch onderhoud nog uit, maar sinds wij beschikken over een buitenploeg met meerdere technisch goed onderlegde collega's, doen wij het meeste

onderhoud aan onze schepen zelf. Ook verbouwingen en aanpassingen doen we doorgaans in eigen beheer. Groot onderhoud, zoals het inbouwen / reviseren van motoren of groot schilderwerk, besteden we uit, hoewel we ook daar de nodige hand- en spandiensten bij verlenen. Dat alles maakt dat wij onze 4 werkschepen tegen zeer scherpe lasten op het water kunnen houden.

Milieuboot (MK2)

De milieuboot (“afvalcontainerboot”) is eind 2013 van Boarnsterhim overgenomen om het recreatie-afval in eigen beheer te kunnen inzamelen. De verwerking van het afval is een taak van Omrin.

Zoals hierboven aangegeven, doen we zoveel mogelijk onderhoud aan het schip zelf. De laatste jaren heeft dit nogal wat om handen gehad. De boot is decennia lang intensief gebruikt en vlot achter elkaar moesten we het ene na het andere cruciale onderdeel vervangen, waaronder recent nog de hoofdmotor. Helaas zijn we er nog niet. Vanwege de strenge regelgeving in de binnenvaart is er opnieuw gekeken naar de stabiliteit van het vaartuig. Ook daar blijkt dat er stevige aanvullende maatregelen nodig zijn om aan de eisen te voldoen. Eind 2023 zijn er in overleg met de inspectie afspraken gemaakt, zodat het seizoen 2024 veilig kon worden gesteld. Er werden tijdelijk zogenaamde “zwembandjes” worden gemonteerd. In 2024 werd verder nagedacht over een meer structurele oplossing, die in 2025 zijn beslag moet krijgen in een serieuze ingreep in het vaartuig.

In 2014 is een bijboot met motor en trailer aangeschaft om op moeilijk bereikbare locaties afval op te kunnen halen. De milieuboot schrijven we tot 2028 in 15 jaar af.

Duwponton

Het duwponton is 6 x 4 meter groot en is in 2010 aangekocht om (destijds) schapen te vervoeren en kleine onderhoudswerkzaamheden te doen. Dit ponton schrijven we in 15 jaar af (tot 2025).

Installatie YOSS

Onze mobiele Yoss-vuilwaterpomp is in 2014 tweedehands aangeschaft ten behoeve van het project “Vuilwaterboot”. De installatie staat niet op de balans en is opgeslagen in Uitwellingerga.

Húskes

Zoals hierboven reeds is gememoreerd, hebben onze drie Húskes het afgelopen seizoen niet op het water gelegen. Er is een doorstart van de dit initiatief nodig, waarbij rollen, taken en financiering eerst goed moeten afgestemd. Het is heel belangrijk voor de waterkwaliteit en ons imago als watersportgebied dat onze deelnemers en Wetterskip hierover goede afspraken maken.

Borden netwerken

De knooppuntborden, dragers en informatiepanelen van de knooppuntnetwerken en de TOP-zuilen blijven formeel in eigendom van de gemeenten. Ook de vervangingskosten worden doorberekend aan de gemeenten. Hetzelfde geldt voor de toeristische overstappunten. In totaal is ruim 2.800 km fietspad in ons werkgebied voorzien van knooppuntbebording (854 knooppunten). Op het gebied van wandelen geldt dat ruim 3.900 km wandelpad is voorzien van 2.102 knooppunten. Eind 2024 waren er in totaal 19 TOP's gerealiseerd.

Kantoorinventaris

De kantoorinventaris is inmiddels volledig afgeschreven. Vanwege de activeringsgrens van € 25.000 zullen de meeste lasten voor inventaris in de toekomst via de exploitatie lopen.

2.4 Financiering

We handelen conform onze Financiële Verordening 2024. Langlopende schulden kenden we in 2022 voor het eerst in de geschiedenis van Marrekrite. De liquide middelen zijn bij banken ondergebracht als rekening courant tegoeden.

We hebben inmiddels rentelasten uit vreemd vermogen als gevolg van een aangetrokken langlopende geldlening via de gemeente Súdwest-Fryslân van € 4,0 miljoen, waarvan in 2023 het eerste deel is afgelost. Daarnaast hebben we een extra langlopende lening aangetrokken ultimo 2024 (iets langer dan 1 jaar) en een kortlopende lening tot en met februari 2025. Voor de volledigheid geven we de maxima voor zowel de renterisiconorm als de kasgeldlimiet:

- de renterisiconorm bedraagt 20% van de grondslag, zijnde het begrotingstotaal (lasten) van het betreffende boekjaar (€ 2,38 miljoen); de renterisiconorm bedraagt € 0,47 miljoen en heeft betrekking op de vaste schuld.
- de kasgeldlimiet bedraagt voor gemeenschappelijke regelingen 8,20% van het begrotingstotaal (lasten) van het betreffende boekjaar. De kasgeldlimiet bedraagt € 0,19 miljoen.

In 2024 zijn we als Marrekrite ruim binnen de renterisiconorm gebleven en hebben we de kasgeldlimiet met ca. € 0,5 miljoen overschreden.

Rente-omslag

De rente-omslag wordt bepaald door het totale rentesaldo te relateren aan de totale boekwaarde en geeft daarmee de gemiddelde rente over de investeringen weer. Omdat Marrekrite in het verleden grotendeels heeft gefinancierd met eigen vermogen is de rente-omslag (veel) lager dan de rente op de aangetrokken langlopende geldlening. Bij begroting gingen we nog uit van een - historisch - laag rentepercentage op een eventueel aan te trekken lening en op spaartegoeden. Inmiddels is de rente gedaald en de rentevergoeding over de

tegoeden in rijk's schatkist daalt inmiddels ook. De markt verwacht nog een verdere daling van de lange rente. De rente-omslag bedraagt op rekeningbasis 0,56% (begroting 0,79%). De rentetoerekening is daarop aangepast bij de jaarstukken.

Renteschema	Jaarrekening 2024
a. externe rentelasten over de korte en de lange financiering	
rente opgenomen langlopende leningen	83.116
rente kortlopende schulden	-
b. externe rentebaten:	-33.284
geldleningen woningbouw	-
hypothecaire geldleningen	-
overige geldleningen	-
Totaal door te rekenen externe rente (1)	49.831
c. aan grondexploitatie door te belasten rente	-
rente van projectfinanciering door te belasten aan taakvelden	-
Saldo door te rekenen rente (2)	-
d1. Rente over eigen vermogen (3)	-
d2. Rente over voorzieningen (4)	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (1+2+3+4)	49.831
e. werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (=rente-omslag)	49.831
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	-
boekwaarden per 01-01	
totale boekwaarde staat C	8.891.611
Correctie boekwaarde (verstrekke leningen)	-
Boekwaarde excl. leningen derden	8.891.611
OMSLAGRENTTE MARREKRITE	0,56%

Schatkistbankieren

In 2013 is een rekening courant geopend in het kader van (het verplicht) Schatkistbankieren. De overheid stelt ook gemeenschappelijke regelingen verplicht hieraan deel te nemen. Een nadelig gevolg is het verlies van rente-inkomsten, hoewel het op dit moment in sommige gevallen aantrekkelijker lijkt om gelden te lenen, dan uit te zetten.

Ten aanzien van het Schatkistbankieren geldt per 1 juli 2021 een minimaal drempelbedrag van € 1,0 miljoen. De norm voor het bepalen van het drempelbedrag bij een lagere overheid bedraagt per 1 juli 2021 2,0% van het begrotingstotaal lasten (€ 2,34 miljoen in 2024), ergo afgerond €47.000. Marrekrite dient derhalve per 1 juli 2021 een (minimale) drempel aan te houden van €1,0 miljoen.

Berekening benutting drempelbedrag Schatkistbankieren				
Begrotingsbedrag verslagjaar				2.336.303
Drempelbedrag 2,0% van het begrotingsbedrag (per 01/07/2021)				46.726
Minimaal drempelbedrag per 01/07/2021				1.000.000
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Buiten schatkist	584.056	397.771	182.129	182.545
Ruimte onder drempel	415.944	602.229	817.871	817.455
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

In 2024 heeft Marrekrite de drempel niet overschreden.

2.5 Bedrijfsvoering

Het grootste deel van de kosten binnen het programma Bedrijfsvoering bestond tot nu toe uit de salariskosten van de 10 vaste medewerkers. Met ingang van de Jaarstukken 2019 rekenen we, voor zover mogelijk, de loonkosten als directe kosten toe aan de verschillende programma's, inclusief een opslag voor overhead. De niet toe te rekenen loonkosten en overige indirecte kosten blijven achter op het programma Bedrijfsvoering. Voor speciale projecten en in het geval dat specifieke kennis noodzakelijk is, huren we tijdelijk externe medewerkers of adviseurs in.

Zoals bovenstaand geschetst hebben we in 2024 4 nieuwe collega's kunnen aanstellen. Het algehele gevoel binnen de organisatie is dat er meer rust en stabiliteit is ontstaan.

Personele bezetting 2024	
directeur	0,89
officemanager	1,17
medewerker communicatie	0,82
projectleider	0,89
teamleider beheer en onderhoud	0,17
coördinator landrecreatie	0,67
projectadviseur landrecreatie	0,89
technisch medewerker watersport	0,78
medewerker milieuboot	0,67
medewerker groenonderhoud	1,00
medewerker groenonderhoud	1,00
vacature	
TOTAAL	8,94

Digitalisering/ICT

Voor het digitale beheer van onze voorzieningen maken we gebruik van het beheerprogramma C-TIP. Hierin staat alle data over onze voorzieningen opgenomen. Relevante data hieruit wordt gedeeld met derden.

Twinfield, ons financiële pakket, is adequaat voor een relatief kleine organisatie als de onze. Het is niet specifiek ontwikkeld voor overheidsorganisaties, maar met behulp van een intermediair hebben we de afgelopen jaren een passende inrichting van onze administratie kunnen maken die voldoet aan de wet- en regelgeving die zo specifiek is voor de overheid (BBV).

ICT ondersteuning, zowel hardware als infrastructuur, wordt extern ingehuurd. In 2024 zijn we overgestapt op een andere werkomgeving (clouddienst). Daarmee zijn we ook op dit vlak beter toegerust op de toekomst.

Rechtmatigheid

Vanaf verslagjaar 2023 stelt niet de accountant, maar het dagelijks bestuur de verantwoording over de rechtmatigheid op. De commissie BBV heeft hiervoor een standaardtekst opgesteld. Deze rechtmatigheidsverantwoording is een verplicht onderdeel van de Jaarrekening 2024 van Marrekrite. In deze opgestelde standaardtekst wordt gesproken over afwijkingen. Onder afwijkingen worden verstaan: posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen (fouten) en posten, waarbij voor het dagelijks bestuur over de rechtmatigheid onduidelijkheid bestaat (onduidelijkheden).

Het is belangrijk hierbij op merken dat deze onduidelijkheden niet gelijk zijn aan de formele onzekerheden in de controle van de externe accountant. Vanuit de interne controle kan er informatie worden verkregen over de onduidelijkheden, die twijfels oproepen over de rechtmatigheid. Een voorbeeld hiervan is dat juristen van mening zouden kunnen verschillen over een aanbesteding. Onduidelijkheid over interpretatie, uiteenlopende oordelen over de rechtmatigheid en de daarmee verband houdende lasten, kunnen aangemerkt worden als onduidelijkheden.

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

- a. begrotingscriterium,
- b. voorwaardencriterium,
- c. misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)

Bovenstaande criteria komen expliciet tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording. Rechtmatigheidscriteria die ook de getrouwheid raken, zijn geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Bijvoorbeeld: de constatering van een verslaggevingsfout is geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Ook de constatering dat een post in de jaarrekening niet voldoet aan de uitgangspunten van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) hoeft niet opgenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Actualisatie control verordening, financiële verordening en normenkader

Normenkader, control verordening en financiële verordening zijn in 2024 geactualiseerd op basis van de modelverordening. De uitgangspunten zoals we deze in 2023 hebben geformuleerd zijn nu opgenomen in ons financieel beleid.

Verantwoordingsgrens: we hanteren een bedrag van € 50.000

De goedkeuringstoleranties zijn vastgelegd in het Normenkader 2024. In het eerder genoemde Bado staan minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgescreven. De goedkeuringstolerantie wordt berekend als een percentage van de totale

lasten. Als wordt afgeweken van de goedkeuringstoleranties zoals opgenomen in dit besluit, licht de accountant dit toe in zijn controle verklaring.

De in 2024 vastgestelde goedkeuringstoleranties zijn:

Goedkeuringstoleranties getrouwheid accountant	Goedkeurend	Met beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van lasten)	≤ 1%	> 1 % < 3 %	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% van de lasten)	≤ 3%	> 3 % < 10 %	≥ 10%	-

De goedkeuringsgrenzen voor het bepalen van de rechtmatigheidsverantwoording zijn gewijzigd ten opzichte van 2023:

Rechtmatigheidsverantwoording DB	Percentage	Lasten 2024	Bedrag 2024
Verantwoordingsgrens	2%	2.543.000	50.000
Rapportagegrens	1%	2.543.000	25.000

Fouten en/of onduidelijkheden als omschreven in de notitie rechtmatigheidsverantwoording (de afwijkingen) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door het algemeen bestuur gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden.

De totale lasten van de jaarrekening 2024 van Marrekrite zijn ca. € 2,9 miljoen. Voor het boekjaar 2024 is de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid dus een bedrag van € 50.000,- (naar beneden afgerond). Het is handig een rond bedrag aan te houden.

In de paragraaf Bedrijfsvoering in de jaarrekening dient, op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV, aanvullende informatie opgenomen te zijn over de financiële rechtmatigheid. Het dagelijks bestuur beschrijft in deze paragraaf welke acties ondernomen worden om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Rapportagegrens: we hanteren een bedrag van € 25.000

Naast de goedkeuringstolerantie is er tevens een zogenaamde rapporteringstolerantie. Hierbij wordt bedoeld op het bedrag waarboven de accountant voor wat betreft geconstateerde fouten of onzekerheden in de jaarrekening heeft te rapporteren in het accountantsverslag.

Analoog hieraan stelt het algemeen bestuur voor de rechtmatigheidsverantwoording een rapportagegrens vast, waarboven geconstateerde onrechtmatigheden in de paragraaf Bedrijfsvoering worden opgenomen. De voor het verslagjaar 2024 gehanteerde rapportagegrens bedraagt € 25.000,- (ca. 1% van de begrote lasten). We menen u wel het volledige overzicht te moeten verstrekken met de gevonden fouten, juist vanwege de beperkte omvang.

Verbijzonderde interne controle (VIC)

Omdat Marrekrite als kleine organisatie niet in staat is om onafhankelijk een Verbijzonderde Interne Controle uit te voeren, hebben we de gemeente Súdwest-Fryslân gecontracteerd om voor ons deze controle op de rechtmatigheid uit te voeren. De bevindingen van de VIC zijn afgestemd met de accountant en vindt u terug in deze paragraaf, met in achtneming van de rapportagegrens. Tevens vindt u de verbetervoorstellen en/of beheersmaatregelen die het dagelijks bestuur voorstelt voor de toekomst.

Criterium	Omschrijving	foutbedrag	onduidelijkheid
a. Begrotingscriterium		€ -38.000,00	€ -
b. Voorwaardencriterium		€ -	€ -
c. Misbruik en Oneigenlijk Gebruik		€ -	€ -
Totaal		€ -38.000,00	€ -

Toelichting + verbetervoorstellen en/of beheersmaatregelen

Begrotingscriterium

Alle begrotingsonrechtmatigheden op de programma's vallen ruim binnen de rapportagegrens. Van belang om te melden is dat er een correctie is gedaan op de balans voor de TOP's, omdat er in voorgaande jaren onterecht uren aan de balans zijn toegerekend. Dit leidt tot een onrechtmatigheid van in totaal € 21.000. Daarnaast overschrijden we de totale loonsom met ca. € 6.000, mede als gevolg daarvan. De overige (twee) verschillen zijn -afgerond- samen de resterende € 11.000.

Ten aanzien van het begrotingscriterium zijn de investeringskredieten niet overschreden. Ten opzichte van voorgaand begrotingsjaar zijn diverse beheersmaatregelen getroffen om overschrijdingen te voorkomen, in de vorm van instructies aan betrokken medewerkers. Die zijn effectief gebleken. De urenbesteding die achteraf wordt toegerekend aan de investeringen was iets hoger dan begroot, maar valt binnen de beschikbaar gestelde investeringskredieten.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

De wimpeladministratie, zowel als de knooppuntkaarten zijn mensenwerk en daarmee foutgevoelig. Omdat het niet is uit te sluiten dat er meer wimpels worden ontvangen dan worden besteld (er worden geen (zichtbare) tellingen gedaan van ontvangen wimpels) kan het voorkomen dat er meeropbrengsten wimpels ontstaan. Inmiddels hebben we hierop beheersmaatregelen genomen, zowel qua automatisering/registratie als ontvangst van wimpels en knooppuntkaarten, zodat dit tot een minimum kan worden beperkt.

Aanbevelingen voorgaand jaar (VIC 2023):

- Opstellen normenkader en financiële verordeningen 2024, met borging verantwoordings- en rapportagegrens: vastgesteld door AB.
- Begrotingswijziging 2023.02: we hebben een procesafpraak gemaakt om dit soort onvolkomenheden in de toekomst te voorkomen. Heeft zich in 2024 niet voorgedaan.

- Frauderisico-analyse: we zullen hiervoor proberen in 2025 een kort en eenduidig beleid op te stellen.
- Controle rittenadministratie: deze taak hebben we in 2024 weer structureel geborgd binnen de organisatie.

Aanbevelingen VIC 2024 (voor zover hierboven nog niet benoemd):

- a. Beleidsregels misbruik en oneigenlijk gebruik opstellen
- b. Werkinstructie afdracht inkomsten wimpels opstellen
- c. Betalingen op basis van betaalverzoeken stoppen en via salarisadministratie betalen
- d. Beheer betaalpas: inkopen op basis van factuur of betaalpas limiteren + werkinstructie
- e. Bankautorisaties actualiseren
- f. Afspraak externe accountant over schriftelijke vastlegging bevinding interimcontrole
- g. Expliciet in Financiële verordening vermelden dat doorbelastingen over programma's heen niet leiden tot onrechtmatigheid

2.6 Verbonden Partijen

Niet van toepassing.

2.7 Grondbeleid

Recreatieschap Marrekrite heeft circa 170 percelen land in eigendom waarop (in de meeste gevallen) aanlegvoorzieningen zijn gerealiseerd. We bezitten locaties die zich bevinden in provinciaal of gemeentelijk vaarwater of te midden van terreinen van natuurorganisaties of boeren. Grondbezit is geen doel op zich, maar een middel om ligplaatsen te realiseren.

Wanneer we kansen zien om percelen te verkopen (met behoud van het recht er een aanleglocatie te beheren) trachten we deze te verzilveren. Het dagelijks bestuur dient altijd in te stemmen met verkoop. Het algemeen bestuur dient in te stemmen als de baten voor deze verkoop niet begroot cq. gepland zijn.

Veel percelen land zijn nauwelijks van (financiële) waarde, aangezien de geldende bestemming ander gebruik niet toestaat. Verkoop voor commercieel gebruik is daarom meestal niet mogelijk, tenzij een bestemmingswijziging plaatsvindt. Daar dit – als het al mogelijk is – de nodige voeten in aarde heeft, is van verkoop van eigendom in relatie tot een gewijzigde bestemming slechts zeer zelden sprake.

3

**Jaarrekening
2024**

3.1 Balans per 31 december 2024

Balans per 31 december 2024 2.023 2.024

Activa *Saldo 31/12* *Saldo 31/12*

Materiele vaste activa

Investerings maatschappelijk nut	8.882.632	10.140.102
----------------------------------	-----------	------------

Investerings economisch nut	255.718	253.087
-----------------------------	---------	---------

Vaste activa	9.138.350	10.393.189
---------------------	------------------	-------------------

Voorraden	6.636	22.773
-----------	-------	--------

Uitzettingen <1jr	19.893	569.303
-------------------	--------	---------

Overlopende activa	-	-
--------------------	---	---

Liquide middelen	57.471	132.459
------------------	--------	---------

Vlottende activa	84.000	724.535
-------------------------	---------------	----------------

Totaal Activa	9.222.350	11.117.724
----------------------	------------------	-------------------

Balans per 31 december 2024 2.023 2.024

Passiva *Saldo 31/12* *Saldo 31/12*

Eigen Vermogen	-4.328.380	-4.256.355
----------------	------------	------------

<i>Algemene reserve</i>	-3.773.720	-3.614.242
-------------------------	------------	------------

<i>Bestemmingsreserves</i>	-464.138	-514.138
----------------------------	----------	----------

<i>Gerealiseerd resultaat</i>	-90.522	-127.975
-------------------------------	---------	----------

Vreemd Vermogen	-3.866.667	-4.733.333
-----------------	------------	------------

<i>Langlopende leningen >1jr</i>	-3.866.667	-4.733.333
-------------------------------------	------------	------------

Vaste passiva	-8.195.047	-8.989.688
----------------------	-------------------	-------------------

Vlottende schulden <1jr	-477.427	-1.455.224
-------------------------	----------	------------

Overlopende passiva	-549.877	-672.813
---------------------	----------	----------

Vlottende passiva	-1.027.304	-2.128.036
--------------------------	-------------------	-------------------

Totaal Passiva	-9.222.350	-11.117.724
-----------------------	-------------------	--------------------

3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting & Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft en de nadere regels die Marrekrite daarover heeft opgenomen in haar financieel beleid.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De vergelijkende cijfers en toelichtingen zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva tegen nominale waarden opgenomen. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Activa geven we positief weer, passiva negatief.

Verantwoordings- en rapportagegrens

De in het kader van rechtmatigheid gehanteerde verantwoordingsgrens van € 50.000 en de rapportagegrens van € 25.000 zijn tevens (voor zover) van toepassing op de toe te lichten afwijkingen van de in de jaarrekening opgenomen overzichten van baten en lasten en (de toelichting op) de balans.

Begrotingsrechtmatigheid

Wij beschouwen als onrechtmatig, maar acceptabel en niet meetellend voor het rechtmatigheidsoordeel:

- een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren. Hieronder zijn ook begrepen doorbelastingen die over de programma's heen budgetneutraal uitwerken.
- een overschrijding die geautoriseerd is door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage .
- prestaties in de vorm van activiteiten of doelstellingen die in een specifiek jaar leiden tot een over- of onderprestatie van met het Algemeen Bestuur gemaakte afspraken van minder dan 20% (de zogenaamde "drempel"),
- overschrijdingen van de baten;
- onderschrijdingen van de lasten, voor zover de afgesproken te leveren prestaties niet de over- of onderprestatiedrempel van 20% overschrijden;

zolang de genoemde prestaties, baten en/of lasten tijdig zijn gemeld aan het Algemeen Bestuur. Onder tijdig verstaan we gebeurtenissen die na 1 oktober van het boekjaar zijn ontstaan en die zijn opgenomen in de jaarstukken.

Balans

Vaste activa

Investerings met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht (netto-methode). In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden met ingang van het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grond wordt niet afgeschreven. Bij de waardering hiervan wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien dit naar verwachting blijvend is. In eerste instantie zullen we hiervoor een verliesvoorziening treffen, zodat dit bij gewijzigde marktomstandigheden kan vrijvallen. Alleen in uiterste gevallen boeken we waarde af op bezittingen, namelijk als er geen enkel zicht is op waardeherstel.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen (in jaren) voor investeringen > € 25.000:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Vervoersmiddelen	5 tot 20 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 tot 20 jaar
Overige materiële vaste activa	15 jaar

Investerings met een maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut, evenals investeringen met een economisch nut, activeren we met ingang van het jaar volgend op de gereed melding cq. levering van de investering. We schrijven via de lineaire afschrijvingsmethodiek af over de verwachte gebruiksduur, waarbij we in voorkomende gevallen rekening kunnen houden met een eventuele restwaarde. Normaliter schrijven we af tot nihil.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen (in jaren) voor investeringen > € 25.000:

Steigers	40 jaar
Damwanden	50 jaar
MarBoeien	10 jaar

Activa in ontwikkeling

De als “onderhanden werken” opgenomen investeringen/bezittingen zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de directe kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen, kosten van bouw- en woonrijp maken, maar ook de directe loonkosten vermeerderd met een opslag voor overhead), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten, indien van toepassing.

Vlottende activa

Winsten worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de verkrijgings- of vervaardigingskosten in mindering gebracht. Verliezen worden genomen zodra deze bekend zijn. Indien noodzakelijk worden ter zake tegen nominale waarde voorzieningen gevormd en op de balans gezet.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid betreffende debiteuren is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen. Geringe vorderingen worden afgewaardeerd bij het opmaken van de jaarstukken.

Vaste passiva

Reserves

Reserves worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Langlopende leningen

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde. De niet-bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel worden als vooruit ontvangen middelen op de balans verantwoord onder de overlopende passiva. De besteding van deze middelen vindt op een later tijdstip plaats.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. Marrekrite kan in geval van nood terugvallen op art. 22 van de op 22 maart 2017 in de Staatscourant gepubliceerde wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Daarin is geregeld dat eventuele financiële tekorten worden gedragen door de deelnemers, ieder voor zijn eigen deel.

Schattingen

Ten aanzien van schattingen wordt in deze jaarrekening per post een oordeel gevormd over de omvang. Waar nodig zijn de grondslagen voor deze schattingen afzonderlijk opgenomen in de toelichting op de balans.

Vennootschapsbelasting

Voor alle activiteiten van de gemeenschappelijke regeling geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria. Marrekrite is daarmee niet belasting- en aangifteplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Doorschuif BTW// BTW-compensatiefonds

Marrekrite schuift de BTW op overheidstaken door naar de deelnemers. Betaalde BTW presenteren we in onze jaarrekening als een last en doorgeschoven BTW als een bate (per saldo kostenneutraal).

3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2024

Activa

Toelichting op de balans per 31 december 2024	2.023	2.024
	Saldo 31/12	Saldo 31/12
Materiele vaste activa		
Investerings maatschappelijk nut	8.882.632	10.140.102
<i>Damwanden</i>	5.737.070	6.995.475
<i>Steigers</i>	2.888.869	3.130.626
<i>Marboeien</i>	9.954	7.361
<i>Activa in ontwikkeling</i>	246.738	6.640
Investerings economisch nut	255.718	253.087
<i>Machines, apparaten en installaties</i>	28.420	25.578
<i>Vervoermiddelen</i>	175.714	176.912
<i>Gronden en terreinen</i>	42.708	42.708
<i>Overige MVA</i>	8.876	7.890
Vaste activa	9.138.350	10.393.189
Vorraden	6.636	22.773
<i>Gereed product en handelsgoederen</i>	6.636	22.773
Uitzettingen <1jr	19.893	569.303
<i>Overige vorderingen</i>	19.563	41.332
<i>Vorderingen openbare lichamen</i>	330	2.650
<i>Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>	-	525.321
Overlopende activa	-	-
<i>Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen</i>	-	-
Liquide middelen	57.471	132.459
<i>Kas</i>	46	1.966
<i>RABO rekening courant</i>	23.334	124.907
<i>ING rekening courant</i>	34.091	5.586
Vlottende activa	84.000	724.535
Totaal Activa	9.222.350	11.117.724

Nadere toelichting

Specificatie en verloop boekwaarde Materiele vaste activa 2024:

	Beginbalans	Investerings	Des investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Saldo 31/12
Materiele vaste activa							
Investerings maatschappelijk nut	8.882.632	1.705.936	-240.098	-200.368	-8.000	-	10.140.102
Damwanden	5.737.070	1.387.503	-	-121.098	-8.000	-	6.995.475
Steigers	2.888.869	318.433	-	-76.677	-	-	3.130.626
Marboeien	9.954	-	-	-2.593	-	-	7.361
Activa in ontwikkeling	246.738	-	-240.098	-	-	-	6.640
Investerings economisch nut	255.717	29.970	-	-32.599	-	-	253.087
Machines, apparaten en installaties	28.420	-	-	-2.842	-	-	25.578
Vervoermiddelen	175.714	29.970	-	-28.771	-	-	176.912
Gronden en terreinen	42.708	-	-	-	-	-	42.708
Overige MVA	8.876	-	-	-986	-	-	7.890
Vaste activa	9.138.348	1.735.906	-240.098	-232.967	-8.000	-	10.393.189

Investerings in maatschappelijk nut

De totale vervangingsinvesteringen in damwanden en steigers met maatschappelijk nut liggen in 2024 ongeveer € 0,1 miljoen euro lager dan in 2023 (€ 1,59 miljoen). In totaal is er afgerond € 1,49 miljoen euro aan investeringen gepleegd (exclusief overlopende investeringen uit 2023 en inclusief overlopende investeringen naar 2025).

Investerings in economisch nut

De investeringen in economisch nut bedragen in 2024 ca. € 30.000 en is geïnvesteerd in een nieuwe Citroën Jumpy. We hebben een zeer bescheiden boekwinst kunnen bijschrijven op de ingeruilde auto in het rekeningresultaat.

Activa in ontwikkeling

Specificatie activa in ontwikkeling in 2024:

	Balanswaarde 31-12-2023	Mutatie	Balanswaarde 31-12-2024
Activa in ontwikkeling			
Activa in ontwikkeling 2023	118.874	-118.874	-
-Verschuiving naar MVA (in gebruik) 2023			
Activa in ontwikkeling 2024	127.865	-121.225	6.640
	246.738	-240.098	6.640

Onder deze post is het deel van de (vervangings)investeringen opgenomen dat op 31 december 2024 nog niet gereed gemeld was: het gaat daarbij alleen nog om een (rest)voorraad bolders ten behoeve van de werken in 2025.

Uitzettingen <1jr

Specificatie van uitzettingen <1jr in 2024:

	Boekwaarde 31-12-2023	Mutatie	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2024
Overige vorderingen	19.563	21.769	-	41.332
Vorderingen openbare lichamen	330	2.320	-	2.650
Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	-	525.321	-	525.321
	19.893	549.410	-	569.303

Overige vorderingen

Het betreft een vordering op een derde, in verband met geleden schade aan een aanlegvoorziening. Hiervoor is een betalingsregeling getroffen via een rechterlijke uitspraak. De overige vorderingen zijn op derden (met name verkooppunten van wimpels en vignetten) die op 31 december nog niet waren gefactureerd of voldaan.

Voorziening oninbaarheid

Voor de nog niet gefactureerde of betaalde omzet van verkooppunten hebben we op 31 december geen voorziening gevormd: we verwachten -met enige inspanning- deze bedragen begin 2025 wel te kunnen ontvangen.

Vorderingen op openbare lichamen

Het betreft hier een vordering op twee van onze deelnemers in verband met gemaakte kosten voor de TOP's die op de balansdatum nog niet zijn gefactureerd.

Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Naast bankrekeningen bij ING en Rabo, houdt Marrekrite ten behoeve van Schatkistbankieren een rekeningcourant verhouding aan met het rijk. Ultimo 2024 hield Marrekrite € 525.000 aan in de schatkist. De bij ING en Rabo aangehouden saldi waren ultimo 2024 positief en liggen ruim onder de geldende drempel van € 1,0 miljoen.

Passiva**Toelichting op de balans per 31 december 2024**

2.023

2.024

	Saldo 31/12	Saldo 31/12
Eigen Vermogen	-4.328.380	-4.256.355
<i>Algemene Reserve</i>	-3.773.720	-3.614.242
<i>Bestemmingsreserve Baggeren (BB)</i>	-300.000	-300.000
<i>Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)</i>	-164.138	-214.138
<i>Gerealiseerd resultaat</i>	-90.522	-127.975
Langlopende leningen >1jr	-3.866.667	-4.733.333
<i>Schulden aan kredietinstellingen</i>	-3.866.667	-4.733.333
Vaste passiva	-8.195.047	-8.989.688

Vlottende schulden <1jr	-477.427	-1.455.224
<i>Overige schulden</i>	-458.716	-455.224
<i>Onderhandse lening van openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido</i>	-	-1.000.000
<i>Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>	-18.711	-
Overlopende passiva	-549.877	-672.813
<i>Vooruitontvangen bedragen</i>	-	-
<i>De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren</i>	-549.877	-672.813
Vlottende passiva	-1.027.304	-2.128.036
Totaal Passiva	-9.222.349	-11.117.724

Nadere toelichting**Verloop boekwaarde eigen vermogen 2024:**

	Beginbalans	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming 2024	Overige verminderingen	Saldo 31/12
Eigen Vermogen	-4.328.380	-140.522	250.000	-127.975	90.522	-4.256.355
<i>Algemene Reserve</i>	-3.773.720	-90.522	250.000	-	-	-3.614.242
<i>Bestemmingsreserve Baggeren (BB)</i>	-300.000	-	-	-	-	-300.000
<i>Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)</i>	-164.138	-50.000	-	-	-	-214.138
<i>Onverdeeld resultaat</i>	-90.522	-	-	-127.975	90.522	-127.975
Eigen vermogen	-4.328.380	-140.522	250.000	-127.975	90.522	-4.256.355

Eigen vermogen

Na deerschikking van onze reservepositie verleden jaar hebben we een zeer robuuste algemene reserve, die we in overleg met de deelnemers de komende jaren geleidelijk afbouwen. De belangrijkste bestemmingsreserve is die ten behoeve van het baggeren. In onze beleidsnota hebben we aangegeven dat we deze bestemmingsreserve beschouwen als ware het een voorziening. Zodra er beter zicht is op de meerjarige baggeropgave kunnen we bekijken hoe we naar de toekomst toe willen omgaan met deze bestemmingsreserve.

De specifieke mutaties in de onttrekkingen aan de algemene reserve zijn:

- als gevolg van de uitbetaling/afbouw eigen vermogen: € 0,25 miljoen aan de deelnemers
- het onverdeeld resultaat van 2023 ad. € 91.000.

Bestemmingsreserve Baggeren (BB)

De bestemmingsreserve Baggeren heeft ten doel de ligplaatsen die in eigendom of beheer van de GR zijn, bereikbaar te houden.

Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)

De bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie dient om te kunnen participeren in nieuwe ontwikkelingen en innovaties op het gebied van de recreatie in Fryslân die passen binnen de doelstellingen van de GR, zodat het algemeen bestuur de hiermee gepaard gaande kosten incidenteel kan dragen, alvorens deze eventueel in de reguliere exploitatie van de GR te plaatsen.

Aan de reserve BIOR is een bedrag van € 50.000 toegevoegd die we als anonieme gift hebben ontvangen, op grond van besluitvorming in de tussenrapportage.

Gerealiseerd resultaat 2024

De jaarrekening heeft een positief resultaat na bestemming van afgerond € 128.000. Dat is ongeveer € 164.000 hoger dan gemeld bij de tussentijdse rapportage.

Een korte analyse leert dat dit een gevolg is van hogere bijdragen van derden (voordeel € 60.000) en hogere baten uit de verkoop van wimpels en vignetten (voordeel € 80.000). We hebben daarnaast extra projecturen toegeschreven aan onze investeringen,

maar tevens een correctie moeten doen op doorbelaste uren in voorgaande jaren. Een bestemmingsvoorstel voor het resultaat staat verwoord in de aanbiedingsbrief bij de Jaarstukken 2024.

Langlopende schulden >1jr

Specificatie langlopende leningen >1jr:

Langlopende geldlening Súdwest-Fryslân rente 1,825%, (duur 30 jaar per mei 2022)	-3.733.333
Langlopende geldlening NWB rente 2,820% (duur 1 jaar per december 2024)	-1.000.000
	<u>-4.733.333</u>

Marrekrite heeft in 2022 via de gemeente Súdwest-Fryslân bij de Nederlandse Waterschapsbank een langlopende, lineaire lening kunnen aantrekken voor 30 jaar tegen 1,8250% rente. De liquiditeitspositie was niet langer voldoende om met kasgeldleningen in de financieringsbehoefte te voorzien, dus is in december nog een langlopende lening aangetrokken van € 1,0 miljoen.

VERLOOP	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lening 1,825% rente	4.000.000 45.600	3.866.667 71.480	3.733.333 68.930	3.600.000 66.730	3.466.667 64.180	3.333.333 61.747

Viottende schulden <1jr

Specificatie overige schulden 2024:

Omzetbelasting	46.852
Gemeente Súdwest-Fryslân: rente 2024	44.080
Overige schulden <25.000	81.045
Winstgarantie deelnemers 2024	283.247
	<u>455.224</u>

Het betreft hier de BTW-ondernemersaangifte 4e kwartaal aan de Belastingdienst en suppletieaangiften; openstaande crediteuren (waarvan de betalingen in 2025 worden afgewikkeld); nog te betalen facturen over 2024 die in 2025 zijn ontvangen; verplichtingen aan derden, waaronder een schuld aan de gemeente Súdwest-Fryslân ten aanzien van de aan 2024 toe te rekenen nog te betalen rente over de langlopende lening, die in 2022 is aangetrokken en tenslotte de nog uit te keren winstgarantie aan de deelnemers over 2024.

Overige kasgeldleningen

Specificatie overige kasgeldleningen:

Onderhandse lening van openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido	-1.000.000
	<u>-1.000.000</u>

We hebben in 2024 een kasgeldlening opgenomen van € 1,0 miljoen die eind februari 2025 wordt afgelost.

Overlopende passiva

Specificatie en verloop boekwaarde overlopende passiva 2024:

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

-672.813

De van Europese en Nederlandse overheidslichaam ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

Hieronder wordt een specificatie gegeven van het verloop van de overige projecten: een ontvangen bijdrage van de provincie voor een vervolg op het Rondje Snitser Mar (deel 2); het project TOPs waarmee we volop in uitvoering zijn; het project Skareilân ; de projecten Landpaden, Vaarknooppunten, Vaarwegklasse G, Campertoerisme en Vuilwater waarvoor we eind 2022 extra bijdragen van de provincie hebben ontvangen en het project Dagrecreatieve Netwerken waar we in 2024 middelen voor hebben ontvangen en dat per 2025 als Routebureau onderdeel is geworden van ons vaste takenpakket.

Naam project/financier	Beginbalans	Inkomsten	Uitgaven	Vrijval	Saldo 31/12
Overige NL-overheidslichamen:					
Project Rondje Snitsermar 2022	-262.083	-	0	-	-262.083
Project TOP-netwerk Fryslân	-67.605	-92.320	55.933	-	-103.992
Project Skareilân	-27.869	-	-	27.869	-
Projecten provinsje dec 2022 (5 stuks)	-192.320	-	46.462	-	-145.858
Dagrecreatieve netwerken	-	-275.000	114.121	-	-160.879
Overige projecten < 25.000	-	-3.995	3.995	-	-
	-549.875	-371.315	220.510	27.869	-672.813

Niet uit de balans blijvende langlopende financiële verplichtingen en rechten

Huur kantoorruimte

Marrekrite huurt voor het uitvoeren van de bedrijfsvoering een pand aan het Lytse Súdein te Uitwellingergra (eigendom provincie Fryslân). De huur bedraagt ca. € 22.000 per jaar met een jaarlijkse indexatie. Het huurcontract is afgesloten voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 1 maand (huurder).

Huur boxruimten en bootruimte

Marrekrite huurt een ligplaats voor 1 van de boten (MK3). De jaarlijkse huur bedraagt € 800.

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen bijzonderheden van materiële omvang.

3.4 Overzicht baten en lasten 2024

Exploitatieresultaat	Begroting 2024			Begroting 2024 na wijziging			Jaarrekening 2024			Jaarrekening 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma												
Bedrijfsvoering	2.086.898	-1.022.590	1.064.308	2.173.898	-1.130.590	1.043.308	2.273.404	-1.215.083	1.058.321	1.998.710	-1.178.507	820.203
Waterrecreatie	16.158	-886.867	-870.709	16.158	-941.867	-925.709	16.158	-801.260	-785.102	15.841	-640.067	-624.226
Landrecreatie	-	-343.000	-343.000	30.000	-378.000	-348.000	73.044	-476.765	-403.721	12.012	-420.023	-408.010
Baggeren	-	-250.000	-250.000	-	-235.000	-235.000	-	-245.958	-245.958	-	-113.011	-113.011
Ontwikkelingen	-	-20.000	-20.000	-	-	-	-	-	-	-	-38.640	-38.640
Wimpels e.d.	200.000	-21.020	178.980	250.000	-21.020	228.980	329.390	-24.955	304.435	220.437	-23.231	197.207
Resultaat voor bestemming	2.303.056	-2.543.477	-240.421	2.470.056	-2.706.477	-236.421	2.691.996	-2.764.022	-72.025	2.247.001	-2.413.479	-166.478
Mutaties reserves	250.000		250.000	250.000	-50.000	200.000	250.000	-50.000	200.000	257.000	-	257.000
TOTAAL RESULTAAT	2.553.056	-2.543.477	9.579	2.720.056	-2.756.477	-36.421	2.941.996	-2.814.022	127.975	2.504.001	-2.413.479	90.522
Reserves												
Toevoeging/onttrekking	Saldo	Resultaat	Saldo	Saldo	Mutaties	Saldo	Saldo	Mutaties	Saldo	Saldo	Mutaties	Saldo
	per 1-1-2024	bestemming	na wijziging	per 1-1-2024		na wijziging	per 1-1-2023		na wijziging	per 1-1-2023		na wijziging
Algemene Reserve (AR)	3.773.720	-250.000	3.523.720	3.773.720	-250.000	3.523.720	4.030.721	-250.000	3.780.721	4.030.721	-257.000	3.773.721
Bestemmingsreserve Baggeren" (BB)	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000	-	300.000
Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	164.138	-	164.138	164.138	50.000	214.138	164.138	50.000	214.138	164.138	-	164.138
Subtotaal	4.237.858	-250.000	3.987.858	4.237.858	-200.000	4.037.858	4.494.859	-200.000	4.294.859	4.494.859	-257.000	4.237.859

3.5 Toelichting en verschillenanalyse op het overzicht baten en lasten 2024

Het dagelijks bestuur heeft in haar programmarekening 2024 alle andere begrotingsafwijkingen per programma toegelicht en daarmee invulling gegeven aan voorschriften uit de Kadernota rechtmatigheid 2024. We lichten de verschillen groter dan € 25.000 toe voor zowel de baten als lasten. Het restant van de verschillen op het programma bestaat uit saldi van kleinere mee- en tegenvallers.

Programma Bedrijfsvoering

Baten (€ 99.506)

We hebben extra inkomsten ontvangen uit bijdragen van Wetterskip Fryslân ten behoeve van KRW ad. 46k en detachering van een collega ad. 10k.

De winstuitkering aan de deelnemers is hoger dan begroot als gevolg van een verwisseling van baten en lasten: 33k administratief voordelig op dit programma.

Overige verschillen bedragen per saldo 11k voordelig.

Lasten (- € 84.493)

De doorbelastingen vanuit het programma Bedrijfsvoering zijn lager dan begroot (67k). Dit heeft te maken met een wijziging in FTE, personele wisselingen en correctie op toegerekende kosten vorige dienstjaren, wat ook een nadelig effect heeft op de totale loonkosten (10k). De winstuitkering aan de deelnemers is hoger dan begroot als gevolg van een verwisseling van baten en lasten: 33k administratief nadelig op dit programma.

De rentekosten vallen lager uit en daarmee de renteomslag. Dit leidt tot een voordeel aan de lastenkant van 50k.

Overige verschillen bedragen per saldo 24k nadelig.

Programma Waterrecreatie

Baten (€ -)

Geen bijzonderheden.

Lasten (€ 140.067)

De doorbelastingen aan het programma Waterrecreatie zijn lager dan begroot (223k). Dit heeft te maken met een wijziging in FTE, personele wisselingen en correctie op toegerekende kosten vorige dienstjaren.

We hebben extra maaikosten gehad in 2024 ad. 28k vanwege inhuur van externe capaciteit.

We hebben hogere afschrijvingslasten voor de damwanden en steigers ad. 44k. Hier zullen we de meerjarenbegroting structureel op aanpassen.

Overige verschillen bedragen per saldo 10k nadelig.

Programma Landrecreatie

Baten (€ 43.044)

Extra opbrengsten door extra beten uit verkopen fiets- en wandelkaarten en (incidenteel) onderhoud fiets- en wandelknooppunten.

Lasten (- € 98.765)

De doorbelastingen aan het programma Land zijn hoger dan op begrotingsbasis berekend (69k). Dit heeft te maken met een wijziging in FTE, personele wisselingen en correctie op toegerekende kosten vorige dienstjaren. Hier ligt dus rechtstreeks een verband met het voordeel in de doorbelastingen op Bedrijfsvoering en Waterrecreatie. Overige verschillen bedragen per saldo 30k nadelig, met name als gevolg van extra onderhoudskosten fiets- en wandelknooppunten waar een rechtstreeks verband ligt met de extra inkomsten op Landrecreatie.

Programma Baggeren

Baten (€ -)

Geen bijzonderheden.

Lasten (- € 10.958)

Geen bijzonderheden.

Programma Ontwikkeling

Baten (€ -)

Geen bijzonderheden.

Lasten (€ -)

Geen bijzonderheden.

Programma Wimpels e.d.

Baten (€ 73.390)

We hebben extra baten uit wimpels (77k), met name als gevolg van hogere verkoopprijzen van de wimpels en stickers. Het aantal verkochte wimpels is iets afgenomen ten opzichte van vorig jaar.

Overige verschillen bedragen per saldo 2k voordelig.

Lasten (- € 3.935)

Geen bijzonderheden.

Mutaties reserves en voorzieningen**Baten (€ -)**

Geen bijzonderheden.

Lasten (€ -)

Geen bijzonderheden.

3.6 Overzicht incidentele baten en lasten**Overzicht incidentele lasten en baten Marrekrite jaarrekening 2024 (per programma)**

<i>Programma</i>	LASTEN	
	<i>Begroting na wijziging</i>	<i>Jaarrekening</i>
	<i>2024</i>	<i>2024</i>
1 Bedrijfsvoering	-283.000	-283.000
2 Waterrecreatie		-11.000
3 Landrecreatie		
4 Baggeren		
5 Ontwikkelingen		
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-50.000	-50.000
SUBTOTAAL incidentele lasten	-333.000	-344.000

<i>Programma</i>	BATEN	
	<i>Begroting</i>	<i>Jaarrekening</i>
	<i>2024</i>	<i>2024</i>
1 Bedrijfsvoering	250.000	348.000
2 Waterrecreatie		
3 Landrecreatie		
4 Baggeren		
5 Ontwikkelingen	-	
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	50.000	50.000
SUBTOTAAL incidentele baten	300.000	398.000

TOTAAL incidentele lasten en baten	-33.000	54.000
---	----------------	---------------

SPECIFICATIE LASTEN EN BATEN > EUR 25.000

a Bedrijfsvoering: bijdrage uit de AR ivm afbouw vermogen	250.000	250.000	V
b Bedrijfsvoering: uitkering begrotingssaldo bijdrageregeling	-283.000	-283.000	N
c Bedrijfsvoering: extra bijdragen Wetterskip ivm KRW		47.000	V
d Bedrijfsvoering: verkoop grond Eagehoek		51.000	V
e Waterrecreatie: afboeking project Skareilan		-11.000	N
f Wimpels: eenmalige anonieme gift	-50.000	-50.000	V
g Wimpels: storting gift in BIOR	50.000	50.000	N
SALDO	-33.000	54.000	

3.7 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (*WNT*) is per 1 januari 2013 ingegaan. De verantwoording in deze jaarstukken is opgesteld op basis van het meest recente verantwoordingsmodel.

Het bezoldigingsmaximum voor Recreatieschap Marrekrite bedraagt in 2024 € 233.000 op basis van een fulltime dienstverband (36 uur per week). Het in de tabel weergegeven individueel toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum is gebaseerd op de aanstellingsomvang van de topfunctionaris in dienst van Marrekrite, de directeur.

De directeur valt onder de definitie van topfunctionaris in het kader van de WNT. De bezoldiging ligt significant lager dan het individueel toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum.

Marrekrite maakt gebruik van de vereenvoudigde verantwoording voor AB en DB leden, conform verantwoordingsmodel 1d. Dit betekent dat niet alle vereiste bezoldigingsgegevens zijn opgenomen in de jaarrekening.

Algemeen Bestuur		
<i>deelnemers</i>	<i>bestuursleden</i>	
Provincie Fryslân (voorzitter)	De heer Douwstra	tot april 2024 vanaf april 2024
Gemeente Achtkarspelen	De heer Spoelstra	
Gemeente Achtkarspelen	De heer Bruining	
Gemeente Dantumadiel	De heer Kempenaar	
Gemeente De Fryske Marren	De heer Van Iddekinge	tot 5 juli 2024 per 24 oktober 2024
Gemeente Harlingen	De heer Schoute	
Gemeente Heerenveen	Mevrouw Rinkes	
Gemeente Leeuwarden	De heer Reitsma	
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Slijver	
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Prins	
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman	
Gemeente Smallingerland	De heer Hoekstra	
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer Rietman	
Gemeente Tytsjerksteradiel	Mevrouw Willemsma	
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw Van der Meer	
Gemeente Weststellingwerf	De heer Hoen	

Dagelijks Bestuur		
<i>deelnemers</i>	<i>bestuursleden</i>	
Provincie Fryslân (voorzitter)	De heer Douwstra	tot 5 juli 2024 per 28 november 2024
Gemeente De Fryske Marren	De heer Van Iddekinge	
Gemeente Leeuwarden	De heer Reitsma	
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Slijver	
Gemeente Noardeast-Fryslân	Mevrouw Prins	
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman	
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer Rietman	

WNT-VERANTWOORDING 2024 GR Marrekrite

De WNT is van toepassing op GR Marrekrite Het voor Marrekrite toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum)¹.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling 2

bedragen x € 1		L. Touwen
Functiegegevens		directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,67
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		85.852
Beloningen betaalbaar op termijn		13.348
Subtotaal		99.199
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		155.333
-/ Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		0
Bezoldiging		99.199
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.
Gegevens 2023		
Functiegegevens		directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,67
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		85.517
Beloningen betaalbaar op termijn		16.709
Subtotaal		102.226
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		148.667
Bezoldiging		102.226

4

Rechtmatigheids- verklaring Dagelijks Bestuur

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur Marrekrite

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemene bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting, verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 27 juni 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op ruim € 50.000.

Bevinding

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen boven de rapportagetoleranties betreffen:

Criterium	Omschrijving	foutbedrag	onduidelijkheid
a. Begrotingscriterium		€ -38.000,00	€ -
b. Voorwaardencriterium		€ -	€ -
c. Misbruik en Oneigenlijk Gebruik		€ -	€ -
Totaal		€ -38.000,00	€ -

Deze afwijking blijft onder het grensbedrag voor rechtmatigheid, De in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties zijn rechtmatig tot stand zijn gekomen.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie het onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

5

**Controleverklaring
accountant**

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite"

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite" te Uitwellingerga gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite" op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2024.
2. De balans per 31 december 2024.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024.
4. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 27 juni 2024 en de Regeling Controleprotocol WNT 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite", zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 28.100. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. In de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024 zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan u tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 1.400 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 27 juni 2024.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 27 juni 2024, de Regeling Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Eshuis

REGISTERACCOUNTANTS

Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 10 april 2025

Eshuis Registeraccountants B.V.

Was getekend: drs. E. Vriesen RA

Bijlagen bij de jaarstukken 2024

Overzicht baten en lasten (verplichte indeling BBV) jaarrekening 2024

Marrekrite

Begroting 2024

Jaarrekening 2024

Jaarrekening 2023

	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 Bedrijfsvoering (excl overhead)	2.086.898	-698.310	1.388.588	2.273.404	-563.769	1.709.635	1.998.710	-833.320	1.165.390
2 Waterrecreatie	16.158	-886.867	-870.709	16.158	-801.260	-785.102	15.841	-640.067	-624.226
3 Landrecreatie	-	-343.000	-343.000	73.044	-476.765	-403.721	12.012	-420.023	-408.010
4 Baggeren	-	-250.000	-250.000	-	-245.958	-245.958	-	-113.011	-113.011
5 Ontwikkelingen	-	-20.000	-20.000	-	-	-	-	-38.640	-38.640
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	200.000	-21.020	178.980	329.390	-24.955	304.435	220.437	-23.231	197.207
Overhead	-	-324.280	-324.280	-	-651.314	-651.314	-	-345.187	-345.187
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	2.303.056	-2.543.477	-240.421	2.691.996	-2.764.022	-72.025	2.247.001	-2.413.479	-166.478
Mutaties reserves	250.000	-	250.000	250.000	-50.000	200.000	257.000	-	257.000
TOTAAL RESULTAAT	2.553.056	-2.543.477	9.579	2.941.996	-2.814.022	127.975	2.504.001	-2.413.479	90.522

Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen; Marrekrite jaarrekening 2024

		BATEN		
		<i>Begroting</i>	<i>Jaarrekening</i>	<i>Jaarrekening</i>
		2024	2024	2023
0.1	Bestuur	-		
0.4	Overhead	-		
0.5	Treasury	-	35.816	
0.8	Overige baten en lasten	500.000	493.918	2.247.001
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	250.000	250.000	257.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	-	-	-
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.803.056	2.162.262	-
7.2	Riolering	-	-	-
	TOTAAL BATEN	2.553.056	2.941.996	2.504.001

		LASTEN		
		<i>Begroting</i>	<i>Jaarrekening</i>	<i>Jaarrekening</i>
		2024	2024	2023
0.1	Bestuur	-15.300	-13.786	-14.045
0.4	Overhead	-324.280	-651.314	-345.187
0.5	Treasury	-73.010	-36.919	-4.117
0.8	Overige baten en lasten	-771.020	-531.519	-802.676
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-50.000	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-9.579	-127.975	-90.522
2.1	Verkeer en vervoer	-21.323	-61.299	-47.700
2.4	Economische havens en waterwegen	-938.544	-859.734	-629.829
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-400.000	-608.014	-562.028
7.2	Riolering	-	-1.437	-7.896
	TOTAAL LASTEN	-2.553.056	-2.941.996	-2.504.001

TOTAAL SOM BATEN EN LASTEN

-

